

VOORWOORD

“Elke grote droom begint met een dromer. Vergeet nooit dat iedereen de kracht, het geduld en de hartstocht in zich heeft om naar de hemel te reiken en de wereld te veranderen.”

Harriet Tubman

Er zijn tegenwoordig bijna 4 miljard vrouwen en meisjes op de wereld. Elke dag doen miljoenen van hen dappere, creatieve, aardige, slimme en hoopvolle dingen. Over de meeste van die vrouwen en meisjes – en hun geweldige verrichtingen en prestaties – horen we niets, maar soms... maken hun daden het verschil.

Geschiedenis is meestal een mannenzaak: verhalen over koningen en veroveraars, over mannen die oorlogen voerden en landen stichtten. Maar in de loop van onze geschiedenis hebben ontelbare vrouwen en meisjes grote en kleine overwinningen behaald om hun stempel op de wereld te kunnen drukken en de toekomst te veranderen. Veel van hun verhalen zijn verloren gegaan, vergeten of weggestopt. In dit boek staan we stil bij de levens van 50 bijzondere vrouwen en meisjes die weigerden zich aan de hun door de maatschappij opgelegde regels te houden, en wier leven, werk en woorden ons allemaal kunnen inspireren om de wereld te verbeteren. Dit is het moment om de geschiedenis van wereldvrouwen te vertellen.

Dit is het verhaal van dappere leiders die het beste met hun land en volk voorhadden. Sommigen van hen werden opgesloten of zelfs ter dood veroordeeld om hun overtuigingen, anderen maakten lastige keuzes die ze op dat moment goed achtten, maar die we nu nog maar moeilijk kunnen begrijpen. Allemaal bewezen ze dat vrouwen met macht niet onderdoen voor mannen en waren ze sterkere, betere leiders dan veel mannen voor en na hen.

Dit is het verhaal van getalenteerde kunstenaars, schrijvers en artiesten die de wereld veranderden met hun kunst en leven. Sommigen van hen kregen hulp, anderen moesten vechten om hun verhaal te mogen doen. Allemaal schiepen ze prachtige kunstwerken – ondanks, en soms zelfs dankzij de moeilijkheden en afwijzingen waarmee ze geconfronteerd werden.

Dit is het verhaal van begaafde genezers en toegewijde leraren die hun leven wijdden aan het helpen van anderen. Sommigen van hen hadden een bevoorrechte positie en wilden hun geluk delen, anderen waren zelf door onvoorstelbare ellende gegaan. Allemaal spanden ze zich tot het uiterste in om mensen in nood te helpen, en zetten ze hun gezondheid, rijkdom en zelfs hun leven op het spel om dat van anderen te verbeteren.

Dit is het verhaal van briljante wetenschappers en wiskundigen die uit nieuwsgierigheid de geheimen van de wereld om hen heen wilden ontraadselen. Sommigen van hen kregen te maken met vooroordelen en gevaar, anderen brachten grote persoonlijke offers, maar hadden dat over voor hun ontdekkingen die miljoenen levens konden veranderen. Allemaal moesten ze opboksen tegen het idee dat de wereld van wetenschap, onderzoek en cijfers een mannenwereld was waar vrouwen niets te zoeken hadden.

Dit is het verhaal van vrouwen en meisjes die hun dromen najoegen, tegen elke prijs. Allemaal overwonnen ze obstakels, verkeerden ze in gevaar en brachten ze offers, en sommigen verloren zelfs het leven – maar ze bleven altijd hopen dat ze de wereld konden verbeteren.

Dit is het verhaal van 50 vrouwen en meisjes die uitzonderlijke dingen deden. Sommigen van hen wonnen prijzen, terwijl anderen tijdens hun leven nooit erkenning kregen. Sommigen van hen stierven akelig jong, terwijl anderen een lang leven leidden. Ze werden leiders, kunstenaars, revolutionairen, denkers en idealisten, omdat ze wisten dat ze het verschil moesten maken om hun hoop en dromen te verwezenlijken ... en dat deden ze.

*Wat is jouw droom? Laat je inspireren door deze
50 geweldige vrouwen en meisjes en maak het verschil!*

ELIZABETH I

Een van de beste staatshoofden van
Engeland en stichter van een wereldrijk

Elizabeths portret
op een munt

PRINSES MET PROBLEMEN

Elizabeth werd geboren in 1553, in een tijd vol politieke en koninklijke onrust. Ze was de dochter van Hendrik VIII en Anna Boleyn, en Hendrik vond dat alleen mannen konden regeren. Met zijn eerste vrouw, Catharina van Aragon, had hij wel een dochter, maar geen zonen, en hij verstootte haar om met Anna te kunnen trouwen. Toen het kind van Anna ook een meisje bleek, was Hendrik teleurgesteld.

“Ik ben liever een vrijgezelle bedelaar dan een getrouwde koningin.”

Elizabeth als jonge vrouw

Hendrik had al snel een nieuwe bruid, Jane Seymour, en hij liet Anna Boleyn als verraadster onthoofden. Maar Jane stierf tijdens de geboorte van Elizabeths halfbroertje Edward. Vervolgens trouwde Elizabeths vader met Anna van Kleef, van wie hij ook bijna meteen weer scheidde. Daarna trouwde hij met zijn vijfde vrouw, Catharina Howard, de nicht van Anna Boleyn. Ook zij werd ter dood veroordeeld door de ongeduldige koning, die ten slotte nog met Catharina Parr huwde voordat hij stierf. Toen Edward koning werd, was hij pas 9, en Elizabeth 13.

De jonge Elizabeth zag het allemaal aan en wist één ding zeker: het huwelijk was gevaarlijk voor vrouwen. Ze was vastbesloten om haar leven niet door een man te laten bepalen en niet te eindigen zoals haar moeder en stiefmoeders: aan de kant geschoven, vergeten en vermoord. Gelukkig was haar laatste stiefmoeder, Catharina Parr, een lieve vrouw die ervoor zorgde dat de jonge prinses net zo'n goede opleiding kreeg als een prins.

“Je zult zien dat ik een rots ben die met geen enkele wind meebuigt.”

Stond bekend als 'de maagdelijke koningin'

Toen Edward op zijn 15de ziek werd en stierf, werd Elizabeths oudere halfzus Maria koningin. Maria was katholiek en Elizabeth protestants. Daarom vond Maria dat Elizabeth haar vijand was en liet ze haar in Londen opsluiten in de Tower.

ALLEEN AAN DE MACHT

Toen Maria stierf, werd Elizabeth op haar 25ste koningin van Engeland. Dat was een zware taak: het land was arm en verdeeld door de strijd tussen de katholieken en de protestanten. Elizabeth maakte van Engeland weer een protestants land, maar anders dan onder de macht van haar zus mochten Elizabeths onderdanen van haar wél stilletjes hun eigen geloof belijden.

Vanuit heel Europa kwamen er huwelijkskandidaten naar de nieuwe koningin. Slechts één man veroverde bijna Elizabeths hart: Robert Dudley, graaf van Leicester. Toch wilde ze niet trouwen, zelfs niet uit liefde. Het parlement wilde haar alleen met geld ondersteunen als ze getrouwd was, maar ze bleef weigeren: ze zou in haar eentje Engeland regeren.

“Ik weet dat ik het lichaam heb van een zwakke vrouw, maar ik heb het hart en de moed van een koning, van de koning van Engeland zelfs!”

De Engelse cultuur bloeide op onder Elizabeth, onder andere door de toneelstukken van William Shakespeare. Ze keek ook over de landsgrenzen en liet Francis Drake de wereld rondzeilen. In Amerika stichtte Sir Walter Raleigh voor haar de staat Virginia. Een wereldrijk verrees, en al snel stroomde de koninklijke schatkist vol met geld en goederen uit de nieuwe koloniën.

Elizabeths positie was niet altijd veilig. Er werden meerdere complotten gesmeed om haar van de troon te stoten, onder anderen door haar nicht, Maria Stuart. Elizabeth liet Maria onthoofden voor verraad. De Spaanse koning Filips II, een bondgenoot van Maria, stuurde daarop een enorme oorlogsvloot naar Engeland: de Spaanse Armada. Maar Elizabeths eigen schepen – geholpen door een sterke wind – wisten de Spanjaarden terug te dringen en Engeland te beschermen.

De handtekening van Elizabeth. De 'R' staat voor *regina*, het Latijnse woord voor koningin.

ZO MAAKTE ZIJ HET VERSCHIL

Elizabeth was 45 jaar koningin. Veel mensen vinden haar het beste staatshoofd dat Engeland ooit heeft gehad. Na geweld en armoede zorgde ze voor vrede en voorspoed. Ze stimuleerde de kunsten en ontdekkingsreizen, en stichtte een wereldrijk dat honderden jaren zou standhouden. En dat deed ze allemaal in haar eentje, want met een echtgenoot had ze misschien niet zelf kunnen bepalen hoe ze wilde regeren.

Hatfield House, waar Elizabeth te horen kreeg dat ze koningin zou worden

JEANNE D'ARC

Legeraanvoerder, martelaar en heilige

EEN GEVAARLIJKE JEUGD

Jeanne d'Arc werd rond 1412 geboren in het Franse dorpje Domrémy. Haar ouders waren arme boeren. Haar moeder was heel gelovig en voedde Jeanne op met een rotsvast geloof in God en de heiligen van de katholieke kerk. Jeannes vader leerde haar om voor de boerderijdieren te zorgen en van haar moeder leerde Jeanne heel goed naaien.

Maar het was snel gedaan met Jeannes jeugd. Ze woonde in een gevaarlijk gebied, want het Franse en het Engelse leger vochten er in de Honderdjarige Oorlog om de heerschappij over Frankrijk.

“Ik ben niet bang... Dit is mijn lot.”

STEMMEN EN STRIJD

Vanaf haar 13de hoorde Jeanne stemmen. Ze dacht dat de heiligen tegen haar praatten. Ze was ervan overtuigd dat ze de Franse kroonprins Karel kon helpen om de Engelsen te verslaan. Toen Jeanne aan een graaf in de buurt vroeg om haar naar Karel te brengen, lachte hij haar uit. Maar het jaar daarop probeerde ze het nog eens, met behulp van 2 soldaten.

Jeanne vertelde de graaf dat de stemmen hadden verteld dat Karels leger bij Orléans in het nauw gedreven was. Een paar dagen later werd dat door een koerier bevestigd. De graaf was zo onder de indruk dat hij Jeanne met een paard en soldaten naar Karel stuurde. Voor de reis knipte Jeanne haar haar af en droeg ze mannenkleren.

Maar een eenvoudige boerendochter die niet eens kon lezen en schrijven – die kon het Franse leger toch niet aanvoeren tegen de Engelsen?

Karel aarzelde en liet Jeanne door zijn geestelijken onderzoeken. Toen bleek dat ze trouw, bescheiden en oprecht was, besloot hij haar een kans te geven.

In een harnas en op een groot wit paard leidde Jeanne het leger van Karel naar Orléans, waar de Fransen na heel veel verliezen eindelijk de Engelsen versloegen. 2 broers van Jeanne, Jean en Pierre, vochten mee met hun zus, die de bijnaam 'de Maagd van Orléans' kreeg. Dankzij Jeannes moed werd Karel VII al snel tot koning van Frankrijk gekroond. Ze was de heldin van het land.

“Ik zou liever sterven dan iets zondigs doen, of tegen Gods wil in gaan.”

Beeld van Jeanne in de kathedraal van Winchester, Engeland

Maar een jaar later werd Jeanne gevangengenomen en aan de Engelsen uitgeleverd. Ze werd van allerlei misdaden beschuldigd, zoals het dragen van mannenkleden en hekserij. Karel was boos, maar hij kon haar niet helpen. Jeanne werd schuldig bevonden en na een jaar in de gevangenis werd ze op de brandstapel gezet. Meer dan 10.000 mensen kwamen kijken hoe hun heldin werd gedood. Ze was 19 jaar.

ZO MAAKTE ZIJ HET VERSCHIL

22 jaar na Jeannes dood was de oorlog afgelopen, en Karel VII bleef koning. Hij zei dat Jeanne onschuldig was en noemde haar een martelaar. Bijna 500 jaar later werd Jeanne heilig verklaard door de katholieke kerk, en nu is ze de beschermheilige van Frankrijk. Haar feestdag is op 30 mei, haar sterfdag. Sommige mensen doen alsof Jeanne alleen een symbool van Frankrijk is, maar haar moed en vertrouwen reiken verder dan het land: ze laat iedereen zien, ongeacht geloof of afkomst, dat 1 dapper persoon de wereld kan veranderen.

“Als ik het niet ben, moge God mij daar brengen; als ik het wel ben, moge God mij daar houden.”

DE HEILIGE JEANNE

INDIRA GANDHI

De eerste verkozen vrouwelijke minister-president

KIND VAN HAAR VADER

Indira werd in 1917 geboren als het enige kind van de man die de eerste premier van India werd: Jawaharlal Nehru. Haar vader speelde een belangrijke rol in de strijd tegen de Britten, die al 200 jaar de baas waren in India. Haar moeder Kamala hield toespraken toen haar man in de gevangenis zat en werd ook opgepakt door de Britten, omdat ze steeds populairder werd bij Indiase vrouwengroepen.

Indira Priyadarshini Nehru Gandhi

Indira als jong meisje

Omdat haar vader vaak weg was en haar moeder vaak ziek, was Indira een eenzaam kind. Geïnspireerd door Jeanne d'Arc en Mahatma Gandhi, de man die de Indiase onafhankelijkheidsstrijd was begonnen, probeerde ze haar steentje bij te dragen door schoolkinderen met posters en andere activiteiten te betrekken bij de campagne om India te bevrijden.

Indira was ontzettend slim en ging naar school in India, Zwitserland en Engeland. Helaas stierf haar moeder aan tuberculose toen Indira 19 was. Indira, die in Engeland woonde, vond troost bij Feroze Gandhi (geen familie van Mahatma Gandhi). Een paar jaar later trouwden ze in India.

WINST EN VERLIES

Er veranderde veel in India en in 1947 werd het land eindelijk onafhankelijk van Engeland. Indira's vader werd verkozen tot de eerste minister-president. Omdat zijn vrouw niet meer leefde, hielp Indira hem. Ze stond aan zijn zijde als assistent en gastvrouw en leerde ondertussen veel over politiek.

Na haar vaders dood in 1964 benoemde de nieuwe premier, Lal Bahadur Shastri, Indira tot minister van Informatie. In haar nieuwe baan deed Indira iets dappers: voortaan mochten alle mensen aan het woord komen op radio en televisie, ook als ze het niet eens waren met de regering. Voor het eerst konden de mensen in India zeggen wat ze wilden.

“Wat we vandaag doen, vormt de toekomst.”

“Je kunt elkaar geen hand geven met gevalde vuisten.”

2 jaar later overleed Shastri en werd Indira premier tot de volgende verkiezingen. Toen werd ze de eerste vrouw ter wereld die door haar volk tot premier werd verkozen. In totaal werd ze 4 keer gekozen, maar niet iedereen was blij met haar beleid. India was een verdeeld land waarin veel verschillende groepen tegen elkaar streden. Indira werd gedwongen om af te treden en moest zelfs naar de gevangenis voordat ze voor de vierde keer werd herkozen. Dat jaar kwam ook haar jongste zoon om bij een vliegtuigongeluk. Ze nam een paar ingrijpende besluiten in een poging eendracht en vrede te stichten, maar daarbij vielen soms veel doden. Daarom vonden sommige mensen dat ze te hard was, maar anderen bewonderden haar kracht en doorzettingsvermogen.

In 1984 werd ze doodgeschoten door 2 van haar eigen lijfwachten. De wereld was geschokt. Ze wist dat er overal gevaar dreigde, en de nacht voor haar dood had ze nog gezegd: 'Ik vind het niet erg om in dienst van het land te sterven. Als ik vandaag sterf, zal mijn bloed het land kracht geven.'

“Als je je hulpeloos voelt, help dan iemand.”

ZO MAAKTE ZIJ HET VERSCHIL

Indira maakte van India een sterker en moderner land. Ze won de oorlog met Pakistan en hielp bij de stichting van het nieuwe land Bangladesh. Ze steunde India bij de lancering van hun eerste satelliet en deed haar uiterste best om de miljoenen arme mensen in het land te helpen. En ze begon de Groene Revolutie, die voor meer banen en voedsel voor alle Indiërs moest zorgen.

Ze regeerde haar land jarenlang in zware tijden en gaf veel Indiërs een beter leven. Ze werd een symbool van kracht voor vrouwen van over de hele wereld, als een dappere, inspirerende leider.

“Onze grootste prestatie is dat we het als vrij, democratisch land gered hebben.”

Indira met haar vader, Jawaharlal Nehru

THERESA KACHINDAMOTO

Politicus en kinderrechtenactivist in Malawi

Theresa tijdens de campagne die een eind wilde maken aan geweld tegen meisjes en vrouwen

LEIDER TEGEN WIL EN DANK

Theresa Kachindamoto werd als jongste van 12 kinderen in 1958 geboren in Dedza, bij het Malawimeer. Haar familie bestuurde het district, waar normaal gesproken alleen mannen de leiding hadden. Daarom, en omdat ze de jongste en een werkende moeder van 5 kinderen was, had Theresa nooit verwacht dat ze ooit districtshoofd zou worden.

“Als je je dochters naar school laat gaan, zul je later alles hebben.”

Maar toen de mannen haar opriepen, omdat ze 'een mensenmens' was, zegde ze haar baan aan de universiteit op – waar ze 27 jaar had gewerkt – en vertrok ze naar huis om zich in het rode gewaad, de kralen en de hoofdtooi van panterbont van een districtshoofd te hullen. Theresa werd de Inkosi van de Chidyaongata van de Maseko- of Gomani-dynastie – een indrukwekkende titel voor een bescheiden, ingetogen oud-secretaresse.

OP DE BRES VOOR MEISJES

Toen ze bij de mensen langsging die nu plotseling onder haar gezag vielen, besloot Theresa dat ze met haar macht het leven van haar 900.000 onderdanen wilde verbeteren. Malawi is een van de armste landen ter wereld. Ouders huwelijken hun dochters snel uit: dan hebben ze weer een mond minder om te voeden.

Theresa was geschokt toen ze zag dat 12-jarige meisjes soms al kinderen hadden. Er werden ongelooflijk veel kindhuwelijken gesloten: de helft van de meisjes trouwde al voor haar 18de. Malawi kampt sowieso met grote problemen, waaronder geweld tegen meisjes en vrouwen, tienerzwangerschappen, jonge moeders die sterven aan complicaties tijdens de bevalling omdat hun lichaam nog te klein is, en weinig meisjes die naar school gaan en doorstuderen.

En dan is er ook nog de zwijgcultuur, waarin misbruik door vaders en echtgenoten als normaal wordt beschouwd. Alles bij elkaar ziet de toekomst er voor veel meisjes in Malawi somber uit.

Maar toen kwam Theresa. Ze was vastbesloten om het leven van Malawese meisjes te veranderen en verbood allereerst bepaalde tradities waarbij jonge meisjes misbruikt konden worden. Toen ze ontdekte dat de mensen hun gewoontes niet wilden veranderen, verplichtte ze 50 lokale bestuurders om bestaande kindhuwelijken te ontbinden en nieuwe te verbieden, 'of ze het nu leuk vonden of niet'. 4 van hen stemden pas toe toen ze met ontslag dreigde. De afgelopen jaren heeft Theresa in het district Dedza meer dan 850 meisjes gered van een kindhuwelijk en weer naar school gestuurd.

ZO MAAKT ZIJ HET VERSCHIL

Theresa wil dat kinderen, vooral meisjes, onderwijs krijgen. Ze heeft een netwerk van ouders opgezet om de boel in de gaten te houden en ervoor te zorgen dat kinderen niet van school gaan. De situatie verandert langzaam, maar makkelijk is het niet: Theresa is zelfs met de dood bedreigd door mensen die alles bij het oude willen houden. Ze laat alles rustig en vriendelijk van zich af glijden en beroept zich op de wet. Als er geen gemeentegeld is om de kinderen naar school te sturen, betaalt Theresa de kosten uit eigen zak.

Theresa haalt vrouwelijke politici naar de dorpen om meisjes te inspireren en te laten zien wat je met een diploma kunt bereiken. Daardoor willen de leerlingen graag Engels leren, de officiële taal van Malawi. Ze neemt meisjes ook mee naar de stad, zodat ze kunnen zien dat er meer is dan het traditionele boerenleven.

Nu probeert ze de huwbare leeftijd te verhogen van 18 naar 21 jaar, om meisjes nog meer kans op onderwijs te bieden. Volgens haar is dat de enige manier om de armoede in Malawi te doorbreken. Theresa blijft zich inzetten om niet alleen de toekomst van de meisjes en jonge vrouwen in haar district te verbeteren, maar om het hele land een betere toekomst te geven.

“Met een opleiding kunnen ze zijn en worden wat ze willen.”

Kinderen leren Engels op een school in Malawi

“Stuur een meisje naar school en het hele gebied wordt wijzer. De hele wereld wordt wijzer.”